

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets principper

Landsbyerne udgør ligesom de små øer en karakteristisk og værdifuld del af det danske kulturmønster. Landsbyerne er samtidig overskuelige lokalsamfund med gode muligheder for fællesskab og friluftsliv.

Landsbyerne har imidlertid en række problemer, der har betydet at det er blevet stadig vanskeligere at opretholde landsbyerne som velfungerende lokalsamfund. Navnlig de mindste landsbyer har oplevet en affolkning først og fremmest på grund af færre beskæftigelsesmuligheder inden for landbruget. I takt med afvandringen er der også sket en forringelse af mulighederne for offentlig og privat service.

I dag arbejder den overvejende del af landsbyernes beboere i de omkringliggende større byer, og de tidligere levende og velfungerende landsbyer er nu mange steder ved at udvikle sig til sovebyer.

Hvis landsbyerne skal opretholdes som levedygtige lokalsamfund, må der tages ekstraordinære midler i brug, og der må nytænkes.

Problemerne for landsbyerne og landdistrikterne har optaget mange og er indgået med stor vægt i den politiske debat. Der er således som omtalt under 2 også allerede taget en række initiativer for at belyse problemerne med henblik på at sikre beboerne rimelige levevilkår fremover.

Nærværende lovforslag om økonomisk støtte til forsøgsordninger, projekter m.v. i landsbyer skal ses som et led i regeringens bestræbelser på at støtte og videreudvikle de små samfund.

Forslaget skal ses i tilknytning til det samtidig fremsatte forslag til ændring af by- og landzoneloven, der gør det umiddelbart lovligt – uden zone-lovstilladelse – at tage overflødiggjorte landbrugsbygninger i brug til andre formål som håndværks- og industriformål samt handels- og kontorformål m.v.

Lovforslaget skal også ses i sammenhæng med øststøtteleven og de gode erfaringer, der indtil nu er indhøstet med den støttemulighed, der findes i

lovens § 4. Den økonomiske støtte fra staten til § 4-projekter har ikke alene understøttet og fremmet beboernes egne ideer men har også i flere tilfælde betydet, at andre offentlige myndigheder og private virksomheder er gået ind med støtte.

Formålet med lovforslaget er at stimulere lokale initiativer, der tager sigte på at forbedre levevilkårene i landsbyer og landdistrikter.

Lovforslaget lægger vægt på, at løsningen af landsbyernes og landdistrikternes problemer anses som et integreret led i kommune- og lokalplanlægningen, hvis realisering formentlig i højere grad vil ske, hvis beboerne selv har deltaget aktivt ved planernes tilblivelse. Lovforslaget skal således også ses som en udmøntning af kommuneplanlovens § 1, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen i videst muligt omfang bør inddrage beboerne i planlægningsarbejdet.

Det er tanken, at forsøgene skal tage sigte på at skabe nye samarbejdsformer kommune og borgere imellem, når landsbyernes problemer skal løses.

Der vil også kunne gives støtte til forsøg, der har til formål at realisere de overordnede mål og intentioner for landsbyernes udvikling, som opstilles i planlægningen.

På samme måde vil forsøg med videreudvikling af planlægningen kunne støttes.

Søgelyset i den igangværende lokalsamfundsdebat er først og fremmest rettet mod landsbyerne, men også i andre lokalsamfund – f.eks. en lidt større by eller en bydel – kan der være behov for at stimulere beboeraktiviteter. Bestemmelsen åbner derfor også mulighed for, at der i særlige tilfælde kan ydes økonomisk støtte til forsøgsordninger, projekter m.v. i sådanne lokalsamfund.

Lovforslaget har været forhandlet med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark. Forslaget har endvidere været drøftet i landsbykontaktudvalget, hvor såvel »Landsforeningen af Landsbysamfund« som foreningen »Landsbyerne i Danmark« er repræsenteret udover en række ministerier, styrelser og interesseorganisationer.